

Prof. Ing. Dr. Richard A. BAREŠ, DrSc.
Károvska 241
252 45 Zvole-Ohrobec
Mob.: 777 739 666, 603 421 606
E-mail: berol@volny.cz
comeng@comeng.eu

**SOUDNÍ ZNALEC
Z OBORU STAVEBNICTVÍ**

Odvětví:

- **stavby obytné, průmyslové a zemědělské**
(spec.: stavební konstrukce
betonové, železobetonové a konstrukce z
plastických hmot)
- **stavební materiály**
(spec.: stavební materiály všeobecně -
tradiční i nové,
s aplikací plastických hmot)
- **stavby inženýrské**
(spec.: stavby mostní)
- **stavební různá**
(spec.: zkoušení stavebních materiálů
a konstrukcí)

Čj. 241/10
15.7.2010/3.8.2010

Znalecký posudek

o příčinách odpadnutí obkladu v objektu ... a okolnostech souvisejících

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 16.4.2010 byl ve věci **čj. ...** ustanoven shora uvedený znalec s požadavkem „*vyjádřit příčiny odpadnutí obkladu v objektu ... a to z fotodokumentace založené ve spise, případně zjištěním ze spisu či na základě místního šetření*“. Po prostudování spisu znalec usoudil, že s ohledem na to, že předmětný objekt je již v provozu a příslušná část stavby po provedené rekonstrukci, nemůže místní šetření nijak přispět k objasnění příčin předchozí poruchy a proto se soustředil pouze na posouzení věci podle spisu, podle fotodokumentace a dalších příloh založených ve spise a konečně na písemné reakce zúčastněných stran k dotazům znalce (viz příloha 1, 2 a 3)¹. Znalec se domnívá, že k osvětlení kauzy se nestačí zabývat pouze konkrétními příčinami odpadnutí kamenného obkladu, ale i okolnostmi, které tomu předcházely a případně i následovaly. Ostatně v tomto smyslu vyznívá i soubor 12ti otázek, které by žalovaný měl rád znalce vysvětleny.

---

¹ Z šesti oslovených stran prvním dopisem znalce (z 12.6.2010) nepovažovalo za potřebné odpovědět ani po urgenci doporučeným dopisem (z 3.7.2010) Metrostav a.s. – Ing. Pavel Czene a Národní hokejové centrum mládeže ČSLH. Mailem z 20.7.2010 požádal znalec o některá další vysvětlení nejasností a rozporů oba projektanty, tedy Centroprojekt a.s. Zlín a OSA Projekt s.r.o. Ostrava, do 3.8.2010 bez odezvy. Znalec musel proto postupovat při zpracovávání posudku jen s materiály, které měl k dispozici a nelze proto vyloučit, že některé vývoody a závěry znalce mohou být dalšími předloženými důkazy doplněny. Nicméně znalec se nedomnívá, že by se mohly objevit důkazy dosud nepředložené, které by mohly závěry znalce ovlivnit zásadně.

P o d k l a d y

- Soudní spis včetně fotodokumentace a DVD
- ČSN 73 32 51
- ČSN 73 3450
- Dokumentace pro stavební povolení z 06.1006 (Centroprojekt a.s., Zlín)
- Realizační dokumentace z 01. 2007 (Centroprojekt a.s., Zlín)
- Odpověď Centroprojektu k otázkám znalce (došlo 18.6.2010)
- Prospekt „Aplikace“ firmy Wild Stone - Výroba a prodej obkladových kamenů ze 16.7.2009
- dtto z 12.11.2009
- Technický list fy Kiesel pro lepicí maltu Servofix Duo-Flex
- Technický list fy. Kiesel pro základní nátěr Okatmos UG 30
- CE Prohlášení o shodě pro Servofix Duo-Flex
- Prohlášení o shodě pro Okatmos UG 30
- Pruefbericht Nr. 040328 (MPA-BAU Hannover) pro Servofix Duo Flex
- Vyjádření k otázkám znalce od a.s. ... (došlo 12.7.2010)
- Vyjádření k otázkám znalce od s.r.o. .... (došlo 12.7.2010)
- Vyjádření k otázkám znalce od .... s.r.o. (došlo 23.7.2010)
- Zápis o převzetí stavební subdodávky „Kompletní provedení SO 002 Obklady – umělý kámen“ z 31.1.2008 –, *přijato bez zjevných závad a byly předány požadované doklady*“
- Zápis montážního deníku ..., str.3708861-62 o demontáži betonového obkladu z 27.2.2008 – 1.3.2008
- Zápis firmy ..... s.r.o. (jako dodavatele lepidla) z prohlídky stavby ... z 5.3.2008
- Certifikát výrobku Stonesil č. 204/C5/2006/100-015319 od TZÚS Praha z 15.2.2007 pro ....., s.r.o.
- Stavební technické osvědčení na výrobek Obkladové prvky z betonu, typ Obkladové prvky z betonu s různým dekorem č. 010 – 022215 od TZÚS Praha z 30.11.2007 pro .... s.r.o.
- Protokol o výsledku certifikace výrobku Obkladové prvky z betonu, typ Obkladové prvky z betonu s různým dekorem č.. 010 – 022216 od TZÚS Praha ze 4.12.2007 pro .... s.r.o.
- Certifikát výrobku Obkladové prvky z betonu, typ Obkladové prvky z betonu s různým dekorem č.204/C5/2007/010-022217 od TZÚS Praha ze 4.12.2007 pro .... s.r.o.
- Protokol o zkoušce radioaktivity betonového obkladu Wild Stone č. 465/2007 od Centrumu stavebního inženýrství a.s. Praha ze 3.12.2007 pro ... s.r.o.
- Prohlášení o shodě výrobků „Obkladové prvky z přírodního a umělého kamene s různým dekorem“ od firmy .... s.r.o., vystavené distributorskou firmou .... s.r.o.dne 2.1.2008
- Certifikát o zavedení systému managementu jakosti pro návrh a výrobu obkladového kamene....včetně jeho aplikace, odpovídající ČSN EN ISO 9001:2001 od společnosti STAVCERT Praha, s.r.o. dne 25.5.2007 pro firmu .... s.r.o. (která ale nemá ani jeden z těchto předmětů podnikání zapsán)

Relevantní zákonné předpisy:

(Projekt z roku 2006/2007 – tučně uvedeny relevantní (platné) předpisy pro danou stavbu)

- ❖ Zákon č. 50/1976 – Stavební zákon ve znění pozdějších předpisů – zrušen k 1.1.2007
- ❖ **Zákon č. 22/1997 Sb. o technických požadavcích na výrobky**
- ❖ **Zákon č. 71/2000 měnící zákon č. 22/1997 (doplňuje se § 8, odst.3d)**
- ❖ **Zákon č. 183/2006 Sb. – Stavební zákon s účinností 1.1.2007, ruší č. 50/1976 a vyhlášky č. 132/1998Sb. a č. 492/2002 Sb.**
- ❖ Vyhláška č. 132/1998 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení stavebního zákona- zrušena k 1.1.2007
- ❖ **Vyhláška č. 137/1998 Sb. o obecně technických požadavcích na výstavbu- zrušena k 12.8.2009**
- ❖ Vyhláška č. 492/2002 Sb. – změna vyhlášky č. 132/1998 Sb-zrušena k 01.01.2007
- ❖ **Vyhláška č. 526/2006 Sb., kterou se provádí některá ustanovení stavebního zákona ve věcech stavebního řádu**
- ❖ Vyhláška č. 268/2009 Sb. o technických požadavcích na stavby s účinností od 12.8.2009, ruší č. 137/1998 Sb., č.491/2006 Sb., č 502/2006 Sb., č. 191/2002 Sb.
- ❖ Nařízení vlády č. 178/1997 Sb. – Technické požadavky na stavební výrobky- zrušeno k 6.3.2002
- ❖ Nařízení vlády č. 81/1999 Sb.- Technické požadavky na stavební výrobky – změna č.178/1997 Sb.- zrušeno k 6.3.2002
- ❖ **Nařízení vlády č.163/2002 Sb. – Technické požadavky na stavební výrobky – ruší č.178/1997 Sb. a č. 81/1999 Sb.**
- ❖ **Nařízení vlády č. 312/2005 Sb.. změna č. 163/2002 Sb**
- ❖ **Nařízení vlády č. 190/02 – Technické požadavky na stavební výrobky označované CE**

Formální úprava posudku:

Kursivou jsou uváděny citace z použitých dokumentů, *malou kursivou* pak citace příslušných částí odpovídajících právních norem. Přitom znalec posuzuje výhradně technický stav věci. Vzhledem k tomu, že v době zpracování posudku (po dvou letech od vzniku poruchy) znalec nemohl ověřit skutečný stav věcí na stavbě samé, vychází ve svém posouzení výhradně z dokladů ve spise, případně z dalších informací, poskytnutých jednotlivými stranami, z platných právních předpisů a informací volně dostupných např. na internetu.

Znalec se nemohl obejít při komplexním posuzování případu i posuzování shody právních předpisů se skutečností. Přitom se snažil v tomto směru vysvětlit jen technický význam a smysl toho či onoho paragrafu a technický záměr tvůrce právní normy, hledat shodu či neshodu v tomto smyslu a vyhnout se právnímu výkladu. Pokud se přesto dopustil právního výkladu, je třeba to brát pouze jako nezávazný názor znalce na základě jeho znalostí, zkušeností a „selského rozumu“, nikoli jako znalecké posouzení práva, které mu nepřísluší. Nicméně, v technickém pohledu na věc, znalec za svým názorem plně stojí.

N á l e z

- Představu o průběhu akce a o důležitých okolnostech pro posudek může naznačit časové uspořádání událostí.

1. 06. 2006 - původní projekt Centroprojekt a.s. Zlín
2. 01. 2007 - realizační dokumentace Centroprojekt a.s. Zlín – obložení „jeskyně“ tzv. umělým kamenem (včetně stropu)
3. 5. 2. 2007 - smlouva mezi .... a ..., s.r.o. na provedení
4. zdiva a omítek včetně pomocného lešení
5. ....2007 - změna realizační dokumentace údajně (podle Centroprojektu a.s.) na hladkou cementovou omítku
6. 6.8.2007 - sdělení zaměstnance ...o nepřipravenosti stavby
7. 20.9.2007 - záznam o prohlídce staveniště .... za účelem převzetí pro vlastní práce, předání technologického postupu (již částečně opravena spodní část)
8. 20.9.2007 – 9.11.2007 montážní deník zhotovitele
9. 21.9.2007 - kopie emailové korespondence – zápis o nepřevzetí staveniště 20.9.2007
10. 21.9.2007 až 29.10.2007 - činnost žalovaného k odstranění vad podkladu
11. 12.9.2007 - objednávka na ..... na stavbu lešení kolem jeskyně
12. 19.9.2007 - zápis v SD str. 020707 – oprava svislých zděných konstrukcí – 1.NP
13. 25.9.2007 – návoz obkladů na stavbu podle SD 020710
14. 1. 10.2007- smlouva o dílo mezi ... a.s. a ... s.r.o. na provedení dvou podvěsných stropů jeskyně s časem plnění 1.10.2007 – - 17.10.2007
15. 4.10.2007 - mail .... na .... (Jana Kučová) ohledně rozpočtu
16. 11.10.2007 – demontáž a montáž lešení podle SD 020719
17. 20.10.2007 - smlouva o dílo č.07010630/Cz
18. 27.10.2007 – montáž lešení pro obklad jeskyně
19. 29.10.2007 - zápis o předání staveniště na dobu od 29.10.2007 do 14.11.2007
20. 30.10.2007 – 9.11.2007 montáž „umělého kamene“
21. 28.10.2007 – 13.11.2007 stavební deník z období montáže obkladu
22. 31.10.2007 – faktura firmy .... s.r.o. s rozpisem vykonaných prací v říjnu 2007:7.10 2007 “Vykládka lešení včetně montáže kolem va- jíčka“; 8.7.2007 „demontáž lešení a montáž lešení z jiné strany“
23. 6.11.2007 - dokončení nástřiku stropů jeskyně podle SD 020738
24. 10.11.2007 – demontáž lešení pro obklady podle SD 020741
25. 31.1.2008 - zápis o převzetí zhotoveného obkladu
26. 1.2.2008 – 29.2.2008 - Pronájem lešení (10498.-)
27. 25.2.2008 - zápis ve stavebním deníku o odpadnutí části obkladu
28. 27.2.2008 - zápis ve stavebním deníku o odstranění vad díla
29. 27.2.2008-1.3.2008 - zápis v montážním deníku ... o odstraňování obkladu
30. 28.2.2008 - Zápis o předání staveniště ...k odstranění obkladů na dobu 28.2.2008 až 1.3.2008 (celkem 13 stran)
31. 28.2.2008 - zpráva ředitele ...pro oblast MS kraje

32. 28.2.2008 - odvoz odpadu (1500.-)
33. 29.2.2008 - pronájem kontejnerů 29.2.2008 – 29.3.2008 (1500.-)
34. 29.2.2008 - objednávka ....na ... na demontáž 100m² kamene
35. 1.3.2008 -015.3.2008 - faktura Města ... za „práce na odstranění havárie v uvedených dnech“ (140628.-)
36. 5.3.2008 - odvoz odpadu (1500.-)
37. 5.3.2008 - vyjádření dodavatele lepidla podle prohlídky z 28.2.2008
38. 17.3.2008 - faktura na vyčištění VZT (6800.-)
39. 25.3.2008 - reprofilace (61575.-)(Objednávka vystavena téhož dne)
40. 26.3.2008 - pronájem lešení (bez specifikace) (45200.-)
41. 14.4.2008 - interiérová výzdoba podle obj. z 31.3.2008 (155300.-)
42. 20.6.2008 a 31.7.2008 - dopisy žalovaného s vyčíslením „vzniklých nákladů na odstranění vad“
43. 31.7.2008 - listiny, týkající se údajného odstranění vad díla
44. 12.4.2010 - dopis žalovaného se souborem otázek pro znalce

• V rámci projektu „Dostavby ...centra mládeže ... měl být údajně upraven povrch tzv. Jeskyně omítkou a následnými dekoracemi. Změnou projektu v období konec roku 2006 a počátku roku 2007 došlo k nahrazení této úpravy obkladem z tzv. umělého kamene. Podle návrhu OSA projekt s.r.o. z května 2007 byl striktně předepsán „kamenný obklad STONECRAFT, typ deco ardennes team“. Žalovaným byl použit namísto toho tzv.“ umělý kámen“, dodávaný firmou ... s.r.o. (dále ...), Praha.

• Firma ... uzavřela smlouvu s generálním dodavatelem stavby ... a.s., dodala tyto kameny a provedla obklad, přestože (jak sama uvedla) montáž obkladového kamene běžně neprovádí a montáž povolila výjimečně z „referenčních důvodů“. To potvrdil i jednatel firmy p. Holomek, který v mailu řediteli místní oblasti... a.s. p. Tomisovi ze dne 4.10.2007 uvádí: „naše společnost není standardní stavební firma, ale továrna na výrobu obkladů a dlažeb“ Z předloženého výpisu z obchodního rejstříku však vyplývá, že společnost ... nemá zapsanu ani výrobu umělého kamene či jiných obkladů a dlažeb, (ale pouze výrobu chemických látek a chemických přípravků), ani práce zednické (řemeslná živnost), ale má zapsanu vázanou činnost „Provádění staveb, jejich změn a odstraňování“.

• Naproti tomu z výpisu z obchodního rejstříku firmy .... a.s. vyplývá, že kromě „inženýrské činnosti v oblasti investiční činnosti“ o níž opírá svou neznalost v řemeslných stavebních činnostech (důkaz: vyjádření ....a.s. z 9.3.2010 k doposud provedeným důkazům), má zapsáno dalších 48 činností, mezi nimi nejméně 10 činností stavebních, dokonce poradenských, výzkumných a vývojových atd. a také vázanou činnost „Provádění staveb včetně jejich změn, udržovacích prací na nich a jejich odstraňování“, tedy činnost přesně stejnou, jako zhotovitel.

• O obkladu se jednalo již od července 2007 (příloha 6 smlouvy - připravenost stavby), stavbu poprvé navštívil zástupce ... již 6.8.2007, zjistil nepřipravenost stavby a navrhl, co je třeba provést s podkladem. Návrh ..., že úpravu nerovností podkladu (omítky) na cihelném zdivu v horní části jeskyně provede sám a to lepidlem Kiesel, byl zástupcem ...a.s. správně odmítnut, neboť by taková úprava podstatně zlepšení vlastností podkladu nepřinesla.. Podruhé navštívil zástupce ... stavbu 20.9.2007 a zjistil, že úpravy dohodnuté při předchozí návštěvě byly provedeny nevhodně a stavbu nepřevzal. Bylo zjištěno na spodní části zdiva, dosažitelného bez lešení, že vápenná omítka je špatná, nesoudržná, s minimální pevností,

rozhodně nevhodná jako podklad jakéhokoli obkladu. Oprávněně bylo konstatováno, že **zřejmě stejná kvalita omítky bude v celém rozsahu omítnutého zdiva, tedy i v částech vyšších**, které nemohly být bez lešení zkontrolovány. (důkaz: výpověď svědka Hamra) Znovu bylo dohodnuto, jak podklady opravit (důkaz: výpověď svědka Fruehaufa, výpověď svědka Bedrunky, výpověď svědka Tomise). Podle pozdějšího názoru ...a.s. omítka v horní části byla dobrá a nebylo třeba ji opravovat (důkaz: výpověď svědka Šplíchala). Přesto na ni ....a.s. nanesl, patrně inspirován předchozím návrhem ..., sjednocující tenkou vrstvičku patrně cementové malty nebo lepidla k vyrovnání nerovností, zakrytí trhlin a zvýšení povrchové pevnosti a odstranění prašnosti; stavbou bylo pak nahlášeno supervizoru tohoto projektu (svědek Tomis), že oprava původní omítky byla provedena (důkaz: výpověď svědka Tomise) Že omítka původně provedená je pro obklad nevhodná bylo konstatováno i projektantem (patrně vedoucím projektu panem Pavlem Sizenem), který předpokládal osekání této omítky a provedení nového vhodného podkladu pro zamýšlený obklad (důkaz: výpověď svědka Tomise, výpověď svědka Bedrunky).

- Vápennou omítku prováděl další subdodavatel, firma .... s.r.o., podle pokynů stavbyvedoucího nebo mistrů na stavbě (důkaz: výpověď svědka Tomise) údajně v souladu s projektem (důkaz: výpověď svědka Hamra). Opravu omítek prováděla údajně jiná firma (nezjištěného jména).

- Vněst jasno do termínů postavení lešení v jeskyni na provedení stropu a provedení obkladů se ukázalo jako nemožné. Zápisy ve stavebním deníku jsou neúplné a nepřesné, firma ....si má podle smlouvy stavět lešení sama podle svých potřeb, údaje ....a.s. ve vysvětlujícím dopise se nekryjí s údaji stavebního deníku

- Stavba byla převzata k provádění obkladů 29.10.2007, když **zdánlivě** byly všechny podkladní plochy opraveny : betonová část patrně včetně spodní části zdiva byly opatřeny pletivem a nastříkaným betonem, horní zděná část opatřena (po postavení lešení) jakoby novou omítkou. Teprve později, po spadnutí části obkladu a demontáži zbytku se zjistilo, že stará nekvalitní omítka na zdivu zůstala a byla pouze přetažena slabou vrstvou pevné cementové omítky. To bylo několikrát konstatováno (např. výslech svědka Tomise) a je to nezvratně doloženo fotodokumentací.

- Technologický předpis postupu obkladových prací byl .... prokazatelně předán ....a.s. již 6.8.2007. V tomto technologickém předpisu je pro obklad na cihelném zdivu stanoveno: „*Nedoporučujeme však naše obklady lepit na vápenaté jádrové omítky“..... a dále pro lepení na cihlové zdivo:“ ... zdivo nejdříve zarovnat neboli připravit hladkou stěnu. Prohodit cementovým mlékem (špricování), cementová omítka, vyrovnat stavebním lepidlem“.* Výměna pracovníků ....a.s. na stavbě byla zřejmě příčinou, proč jej neměl k dispozici stavbyvedoucí, činný v době provádění obkladů. Nic mu ovšem nebránilo, aby si technologický předpis vyžádal znovu.

- Obklad byl proveden v období 29.10.2007 až 9.11.2007 a převzat zadavatelem bez připomínek 31.1.2008, tedy téměř po třech měsících². Strop měl být podle smlouvy proveden do 17. 10.2007, podle SD byl dokončen 6. 11. 2007

---

² Důvod tohoto zdržení není věcný, nic nebránilo převzetí ihned po dokončení, ale je obvyklou praxí velkých stavebních podniků vůči jejich subdodavatelům zdržovat proplacení odměny za provedené práce, v daném případě až na 4,5 měsíce.

- Po více než třech měsících od dokončení obkladů a měsíc od formálního převzetí obkladů objednatelem došlo bez zjevné příčiny k opadnutí několika obkladových prvků. Po postavení lešení bylo zjištěno, že obklady v této horní části, na omítnutém cihelném zdivu nedrží ve velkém rozsahu a zhotovitel byl objednávkou ...a.s. požádán o snesení obkladů v celé této části (ca 100 m²), což zhotovitel učinil (důkaz: výpověď svědka Šplíchala, výpověď svědka Tomise). Při odstraňování obkladu bylo prokazatelně zjištěno, že valná část obkladových prvků (cca 40%) na zdivu nedrží a lze je odstraňovat lehce rukou. Prokazatelně též bylo zjištěno, že většina obkladových prvků se odlupuje spolu s částí (tloušťky 3 – 10 mm) podkladu, někde dokonce až od zdiva (tedy s vnitřní nepevnou omítkou včetně překrytí slabou vrstvou opravné malty), někde pouze s vrstvičkou této opravné malty, oddělené od jádrové omítky ; porušení na styku lepidlo/kámen nebylo zjištěno (důkaz: výpověď svědka Fruehaufa, výpověď svědka Šplíchala, výpověď svědka Tomise, výpověď svědka Bedrunky, výpověď svědka Hamra, fotodokumentace, videozáznam, zápis ve stavebním deníku z 18.2.2008).

- Nárok žalujícího by mohl sestávat z uhrazení provedených prací (dodání a montáž obkladu, snesení části obkladu) ve výši 362 950.-Kč (podle smlouvy 07010630/Cz) plus 20 000.- Kč (za snesení části obkladů podle objednávky ....a.s. č.8504034 OP z 29.2.2008) minus 5 444.-Kč (za služby poskytnuté na staveništi), celkem 377 506.- Kč, vše bez DPH, popřípadě po snížení o smluvně dohodnuté zádržném výši 10% (tedy 339 755.-Kč) + příslušenství

- Naproti tomu se žalující žalobou domáhá zaplacení částky 382 241.50 Kč (včetně DPH) + příslušenství, což odpovídá smluvní částce za dodání a zhotovení obkladu ve výši 362 950.- Kč (podle smlouvy), snížené o 10% zádržného ve výši 36 295.- Kč a částky 5 444.- Kč za služby, tedy 321 211.- Kč (bez DPH) a bez započtení nákladů za objednané snesení horní části obkladu.

- Nárok žalovaného může spočívat v uhrazení alikvotní části skutečně mu vzniklých škod žalujícím, bude-li shledán spoluvinným za vzniklé poruchy obkladu.

P o s u d e k

Podle názoru znalce je nezbytné posudek rozdělit do dvou částí:

- posouzení příčiny (příčin) poruchy obkladu a z toho plynoucího zavinění jednotlivými stranami
- specifikace škody (škod), vzniklé jednotlivým účastníkům sporu a z toho plynoucích nároků.

Příčiny poruchy

Bylo jednoznačně a nade vší pochybnost prokázáno, že **příčinou poruchy**, tedy uvolňování a opadávání obkladových prvků, je **nepevná jádrová omítka**, opatřená objednatelem dodatečně na povrchu jen slabou vrstvičkou pevné malty. Tím byl zhotovitel uveden v omyl, neboť se mohl oprávněně domnívat podle vzhledu povrchu, jeho tvrdosti a bezprašnosti, že

oprava byla provedena tak jak bylo předtím dohodnuto, tedy výměnou vápenné omítky omítkou cementovou. Lepidlo pro připevnění obkladu bylo voleno správně a odpovídá všem zákonným normám.

Tuto skutečnost znalec dovozuje jednak způsobem porušení obkladu, dokumentovaného na fotografiích, založených v tištěné formě ve spise a na DVD, rovněž založeném ve spise a dále obsahem výpovědi svědků, z nichž cituje:

Zdeněk Fruehauf (žalobce)-.. na stěně, která byla z porothermu se dala úlomkem cihly omítka odseknout(vyškrabat)....na odstraněných kamenech zůstalo nejen lepidlo, ale i část omítky...tenká vrstva nějakého materiálu, kterým byla popraskaná omítka potažena, se odloupl spolu s kamenem....

Stanislav Šplíchal (žalovaný) – Z uvolněných kousků obkladu bylo zjištěno, že došlo k uvolnění obkladu spolu s použitým lepidlem a částí omítky. Zjistili jsme, že tedy dochází k odtržení podkladové vrstvy.

Vítěslav Tomis (žalovaný) – Po nepřevzetí stavby žalobcem k realizaci obkladu jsem byl informován o tom, že podklad nebyl vhodný. Podle stanoviska vedoucího projektu byla provedena omítka vápenná, která nebyla vhodná jako podklad pro obklad. Byl jsem ujištěn, že tato vápenná omítka bude odsekána a bude připraven vhodný podklad pro realizaci podkladu.....na místě jsem zjistil, že na odpadlých částech obkladu se nacházejí zbytky omítky. To svědčí o tom, že oprava, tak jak měla být provedena, provedena nebyla a nebo byla provedena nedostatečně.... v některých případech došlo k odloupení až na cihlu a tedy podklad pod obkladem na zdivu nebyl vhodný. Byl jsem ujištěn, že oprava podkladu pro provedení obkladu byla realizována, že je dostatečná³. ...nedomnívám se, že došlo k chybě na straně dodavatele, chyba byla na straně stavby, resp. na straně dodavatele omítky, který měl na základě dohody a přímých pokynů stavbyvedoucího nebo mistrů aplikovat vhodný materiál.

Jiří Bedrunka (žalobce) – Na kamenech, které odpadly, zůstávala vrstva lepidla a poté vrstva omítky o síle 3 – 10 mm. Na některých místech omítka odpadla až na cihlu.

Petr Hamr (žalovaný) - ...na odpadlém kameni bylo vidět, že na něm zůstalo lepidlo + částičky malty....

Je zřejmé, že na tomto faktu se shodli jak žalobce, tak žalovaný bez ohledu na to, jakou interpretaci provázeli sdělení tohoto faktu.

Další otázkou je, proč byl připraven nevhodný podklad pro obklady a proč na takový podklad byl obklad prováděn. V tomto ohledu existuje řada ne zcela jasných skutečností či nedorozumění, případně chybných přístupů a výkladů.

Tak především pro ujasnění pojmů: **nejde o obklad kamenem**, ale o obklad betonovými obkladovými prvky, které byly vyrobeny tak, aby vytvářely, alespoň vzdáleně, dojem štípaného kamene .Jedna z možností výroby takových prvků je rovněž štípaní předvyrobených betonových dílců (kvádrů, hranolů), druhá možnost je „odlívání“ betonové

---

³ protiklad tvrzení svědka Šplíchala :“horní část odpovídající 2. nadzemnímu podlaží zůstala nedotčena a neupravována“ I ostatní tvrzení tohoto svědka zní nevěrohodně, také (ale nejenom) proto, že jsou stavěna na informacích z doslechu.

směsi do vhodných (nejčastěji polyuretanových nebo elastomerových) forem. Tato druhá možnost je zřejmě výrobcem používána převážně, o čemž svědčí jednak přítomnost malých pórů na lící straně a hladký, cementový povrch na rubové straně. To že výrobce nazval tyto výrobky „umělým kamenem“ je spíše reklamním počinem, opírajícím se o vzhled, což ale fyzikálně z betonové obkladačky kámen nedělá. Nejde ani o tak zvaný konglomerovaný kámen (sice nesprávný, nicméně v české literatuře často používaný název pro polymerbeton), což je sofistikovaný výrobek ze směsi drceného kamene a dalších anorganických složek s organickým pojivem (syntetickou pryskyřicí), vyráběný speciální technologií. Proto aplikace normy ČSN 73 3251 „Navrhování konstrukcí z kamene“ **není pro daný případ relevantní** a nelze tak ani vinit dodavatele z její neznalosti. Ostatně v záhlaví této normy je uvedeno: „Tato norma **neplatí** pro navrhování konstrukcí z jiných materiálů (např. keramických, **betonových** apod.)...“⁴⁵ Používaný název výrobku „umělý kámen“ by snad mohl vést nanejvýš k podezření na klamavé označení (§46 OZ), nebo vyvolání nebezpečí záměny (§ 47 OZ).

Jako jisté vodítko pro posouzení vhodnosti použitého postupu (pro obklad), kromě předpokládaných všeobecných odborných znalostí osob pracujících ve stavební profesi (a to naprosto stejnou měrou u obou subjektů, žalujícího i žalovaného) a vedle technických nebo technologických předpisů dodavatele, lze považovat normu ČSN 73 3450 „Obklady keramické a skleněné“, když speciální norma pro betonové obklady neexistuje. Betonovým obkladům se z fyzikálního hlediska nejvíce blíží obklady keramické pórovinové (čl. 6, odst. a), pol. aa)) nebo obklady cihelné (čl.6, odst. a) pol.ae)). Pro obklady tohoto druhu platí podle uvedené normy řada ustanovení, z nichž jsou některé dále uvedeny:

- Povrch podkladu musí být rovný, čistý a drsný...V cihelném zdivu na vápennou maltu se pro připevnění obkladu maltou vyškrábnou spáry do hloubky 10 mm, hladké betonové plochy se zdrsní nasekáním, vyčistí ocelovým kartáčem a vodou. Přídržnost k podkladu lze rovněž zvýšit cementovým postříkem. (čl.17).
- Podkladní omítka se nanáší na rovný a zatvrdlý podklad....Tloušťka podkladní omítky má být nejméně 7 mm. Omítka se smí nanášet jen po vrstvách o tloušťce do 10 mm. (čl.19)
- Obkládat se začíná po zatuhnutí podkladní omítky, nejpozději za 28 dnů. Omítka má být hrubá, pevná, dobře lpící na podkladu, s nejvyšší odchylkou rovinnosti ± 5 mm.....(čl.20)
- Plochy s podkladní omítkou v tloušťce 20 až 30 mm musí být vyztuženy jednovrstvým drátěným pletivem....(čl. 22).
- Styk mezi zdivem a nosnou betonovou konstrukcí se musí překrýt drátěným pletivem s přesahem na obě strany nejméně o 150 mm a musí být pevně přichyceno ke zdivu. (čl. 23)
- Složení podkladové malty pro obkladové práce v objemových dílech :cement – vápenná kaše – písek(do 4 mm) je 1 - 0,25 – 2,5.(čl. 27)
- Průměrná teplota (zjištěná průměrem z měření během tří po sobě jdoucích dnů v 7, 14, a 21[2x]hod) musí být vyšší než 5⁰C (čl.35-36)
- Přídržnost obkladu ke spojovací maltě a podkladu lze na žádost objednavatele stanovit nejdříve po 28 dnech od provedení obkladu (čl. 74).

Ze všech těchto ustanovení je zřejmý velký důraz, kladený na kvalitu, pevnost a přídržnost k podkladu (zdivu) podkladní omítky, pokud se obklad připevňuje lepením. Čím těžší obkladové prvky a čím náročnější je prostředí (vysoká vlhkost, změny teploty), tím je dodržení těchto pravidel důležitější.

---

⁴ Mimo to osazování kamenných prvků (kromě prvků malých rozměrů) do tmelu (lepidla) se nedovoluje

⁵ Navíc ustanovení norem je nezávazné, pokud není smlouvou o provedení díla stanoveno jinak.

Námítka žalovaného, že měly být obkladové prvky kotveny postrádá jakoukoli oporu, neboť od počátku bylo jasné, že obkladové prvky budou na podklad lepeny. Požadavek na kotvení neobsahuje zřejmě ani projekt, ani to nevyplývá z aplikačních listů pro obkladové prvky, naopak i z článku II, odst.2 smlouvy o dílo mezi objednatelem a zhotovitelem vyplývá, že jde o lepení: *“Součástí díla je dodávka a provedení penetrace, lepících tmelů a konečného ošetření obkladů nástřikem Stonesil“*. Tomu odpovídá i nabídková cena. Pokud objednatel byl přesvědčen, že obkladové prvky mají být kotveny, nebo si to přál, měl možnost tento požadavek uplatnit jak ve smlouvě, tak během kontroly provádění díla (§ 550 zákona 63/2001 Sb).

Námítka žalovaného, že nebyly dodrženy předepsané teploty při provádění obkladů neobstojí, neboť, jak shora uvedeno, **průměrná** denní **venkovní** teplota se odvozuje od teploty ranní, polední a 2x večerní. Teploty zapsané ve stavebním deníku jsou obvyklá teploty ranní (tedy převážně nejnižší z celého dne), Teplota vzduchu uvnitř uzavřeného prostoru (i když nevytápěného) je vždy nejméně o 5⁰C vyšší, než teplota venkovní a hlavně materiály (podklad, lepidlo i obklad) mají při střídání teplot vzduchu (např. při proslunění velkými zasklenými plochami) vždy teplotu, díky akumulaci tepla a teplotnímu spádu, vyšší než vzduch.

Námítka žalovaného, že vrstva lepidla byla nadměrná z důvodu zaoblení podkladu a nemohla překrýt převážnou část plochy obkladového prvku v rozmezí povolené tolerance tloušťky lepidla do 20 mm (Technický list lepidla Servofix firmy Kiesel) nemá oprávnění, neboť např. při délce obkladového prvku 300 mm a při zaoblení podkladu s poloměrem 3250 mm činí rozdíl vzdálenosti podkladu od obkladového prvku v jeho středu a na jeho okraji pouhých 3,5 mm. Zaoblení podkladu tedy nemohlo mít na kvalitu obkladačských prací žádný vliv.

Námítku nedostatečné penetrace podkladu vyvrací skutečnost, že převážná většina obkladových prvků se neoddělila mezi lepidlem a tenkou vrstvičkou malty nanesenou na jádrovou omítku.

Spáry obkladu zůstaly nevyplněny spárovací maltou. Z dodaných podkladů nelze posoudit, byli to záměr projektanta či šlo o příkaz objednatele (stavby). Faktem je, že již v příloze smlouvy 1-C mezi objednatelem a zhotovitelem je uvedena v rozpočtování prací položka „lámaná skála **nespárovaná**“. Obecně vždy, zejména pak v exteriéru či v prostředí s vysokou vlhkostí, kde lze očekávat velké objemové změny porézních materiálů (omítky, spojovacího tmele, obkladových prvků) je třeba spáry v obkladu **dobře vyplnit hutnou cementovou maltou** (poměr cementu a písku do 1 mm 1 : 1). Nevyspárování obkladového zdiva je vážnou závadou z hlediska dlouhodobé bezporuchové životnosti obkladu. Spárování nejen utěšňuje obklad a jeho podkladové vrstvy proti pronikání vlhkosti a zabraňuje růstu mikroorganismů, ale i výrazně zvyšuje mechanickou celistvost (pevnost) obkladu a umožňuje čistitelnost. To ovšem platí i pro ponechaný obklad ve spodní části „jeskyně“

Neprovedení správné cementové podkladové malty na zdivo (ještě lépe po předchozím „našpricování“ zdiva cementem) musí nutně vést dříve či později k poruše jakéhokoli obkladu a to tím spíše, čím jsou obkladové prvky těžší a prostředí nepříznivější. Zda nebyla předepsána vhodná cementová podkladní malta pod obklad v projektu (či nebyla-li v projektu zohledněna změna údajně (podle Centropjektu) z původně zamýšlené úpravy povrchu obkladu dřevem

na obklad tzv. umělými kameny)⁶, nebo byl vydán objednatelem subdodavatelé omítky nevhodný příkaz, nebo tento subdodavatel provedl jinou než zadanou omítku, znalec nemůže z poskytnutých dokladů zjistit. Ať tak či onak, za provedení nesprávné podkladní omítky pod obklad nese plnou zodpovědnost ten, kdo stavbu prováděl (ať sám nebo s pomocí subdodavatelů), tedy žalovaný – .... a.s. a to tím spíše, že byl ještě před zahájením obkladových prací upozorněn subdodavatelem obkladu (žalujícím) na nekvalitu a neadekvátnost provedené omítky pro daný účel (výslech svědka Fruehaufa, svědka Tomise, svědka Bedrunky, svědka Hamra).

Po zjištění nevhodnosti podkladu pro obklad bylo rozhodnuto, že špatná vápenná omítka bude odstraněna a bude nahrazena správnou cementovou omítkou (výslech svědka Bedrunky: *...jakým způsobem má dojít k nápravě, tedy, že omítka, která je na stěně, musí pryč, že toto jádro neunes obklad. Malta, na kterou lze aplikovat obklad, musí být cementová....*“ a svědka Tomise: *“Tato vápenná omítka podle vyjádření vedoucího projektu měla být odsekána a nahrazena vhodným materiálem“ ....“oprava tak, jak měla být, tedy odsekáním vápenné omítky, provedena nebyla a nebo byla oprava provedena nedokonale“*). Namísto toho byla vápenná omítka zatřena jakýmsi cementovým potěrem ke zpevnění jejího povrchu a odstranění viditelných trhlin a nerovností. Opticky taková úprava vyhlíží stejně, jako kdyby byla skutečně provedena nová cementová omítka. Zhotovitel obkladu nemá povinnost zkoumat, zda zadavatel (renomovaná stavební firma) provedl podklad podle technických (technologických) podmínek subdodavatele a tím méně, zda na základě zjištění subdodavatele provedl opravu podkladu správně či nikoli (zejména když byl způsob opravy jednoznačně dohodnut) a oprávněně se může v dobré víře při převzetí stavby spokojit s namátkovými, obvykle prováděnými zkušebními úkony, jako je posouzení neprašnosti povrchu, povrchové pevnosti a neodutosti. Zhotovitel obkladu sice mohl oprávněně pochybovat o tom, že zadavatel mohl z časových důvodů reálně provést opravu tak, jak byla zamýšlena, neboť dne 20.9.2007 (původní nepřevzetí staveniště) nebylo v daném místě ještě ani postaveno nezbytné lešení a proto se mohl a měl hlouběji zajímat o kvalitu provedené opravy, i když to, jak již řečeno, není jeho přímou povinností. Objednatel má totiž vždy předat stavbu dalšímu zhotoviteli v předepsaném a řádně zkontrolovaném stavu, zejména pak pokud jsou spodní vrstvy zakryty. Znalci není rovněž známo, zda objednatel předal zhotoviteli projekt, zda zhotovitel vyhotovil projekt skutečného provedení, ani zda byly splněny další náležitosti, plynoucí ze smluvních závazků. Odpovědnost za nevhodný podklad, tj. skrytou nekvalitní vápennou omítku za tenkovrstvým cementovým nánosem, nese objednatel (žalovaný), a to i v případě, že postupoval původně podle chybného projektu, neboť závada a způsob opravy byly včas konstatovány.

Protože obkladové prvky patří do skupiny stanovených výrobků (Příloha 2 vyhl. 312/2002 Sb., část 11 (*„Stavební výrobky pro vnitřní a vnější povrchové úpravy stěn, stropů, podlah“*, poř. číslo 4 *„Vnější a vnitřní obkladové prvky“*)), **je u nich nezbytné posouzení shody stanoveným způsobem.** (Zákon 22/1997Sb. v platném znění, § 13, odst. 1: §13 (1) *Stanovené výrobky mohou výrobci nebo dovozci uvést na trh nebo, stanoví-li tak nařízení vlády, mohou být tyto výrobky uvedeny do provozu, jen splňují-li technické požadavky stanovené podle §12 odst. 1 písm. b) a po posouzení shody postupem posuzování shody stanoveným podle §12 odst. 3, a jsou-li splněny podmínky uvedené v odstavci 2.*). V daném případě je předepsán postup posuzování shody **podle § 7 vyhlášky 163/2002 Sb., tj. „Ověření shody“** autorizovanou osobou takto:

(§7 (1) *Výrobce nebo dovozce pro ověření shody výrobků*

a) *zajistí u autorizované osoby provedení počáteční zkoušky typu výrobku na vzorku,*

b) *zajistí technickou dokumentaci podle §4,*

c) *zajišťuje takový systém řízení výroby nebo kontroly výrobků při dovozu, aby všechny výrobky, které uvádí na trh, splňovaly požadavky stanovené určenými normami, technickými předpisy nebo stavebním technickým osvědčením a odpovídaly technické dokumentaci podle §4 odst. 3; dovozce v odpovídající míře zabezpečuje kontrolu dovážených výrobků.*

---

⁶ Podrobnosti projektu, týkajícího se obkladu tzv. umělým kamenem přenáší Centropjekt a.s. na „projekt interiéru“, který sám nezajišťoval (podle technické zprávy realizační dokumentace Centropjektu z ledna 2007, str.9: *“Obklad stěn a stropu jeskyně nad hladinou vody umělým kamenem (fa. Stonecraft) řeší projekt interiéru.“*)

§7 (2) *Autorizovaná osoba provede počáteční zkoušky typu výrobku na vzorku a posoudí, zda typ výrobku odpovídá určeným normám, technickým předpisům nebo stavebnímu technickému osvědčení. O výsledcích zkoušek a jejich posouzení vystaví protokol s uvedením doby platnosti.)*

Při provádění počáteční zkoušky se postupuje podle nařízení vlády 163/2002 v platném znění, § 1, odst.1, písmeno g) *„počáteční zkouškou typu úplný soubor zkoušek nebo jiných technických zjištění prováděných při posouzení shody vzorků výrobků reprezentativních pro typ výrobku podle českých technických norem, dalších technických norem nebo technických dokumentů mezinárodních, popřípadě zahraničních organizací nebo jiných technických dokumentů obsahujících podrobnější technické požadavky, určených k tomuto nařízení podle §4a odst. 1 zákona (dále jen "určené normy") nebo stavebního technického osvědčení.“*)

Zhotovitel (sice s malým zpožděním proti termínu dokončení práce, ale před formálním předáním a převzetím práce) doložil průkaz shody k výrobku ... s.r.o.–, *„Obkladové prvky z přírodního a umělého kamene s různým dekorem“* - přestože není jeho výrobcem, opřený o Stavební technické osvědčení (z 30.11.2007), Protokol o výsledku certifikace výrobku (z 4.12.2007) a Certifikát výrobku (z 4.12.2007), vše vydané Technickým a zkušebním ústavem stavebním v Praze firmě ..... s.r.o., které se ale týkají *„Obkladových výrobků z betonu, typ Obkladové prvky z betonu s různým dekorem“*. Na základě těchto podkladů lze vydat Prohlášení o shodě, ale deklarován zde musí být přesně výrobek, ke kterému se podklady vztahují a prohlášení o shodě má vydávat výrobce nebo dovozce, nikoliv obchodní organizace, která distribuci těchto výrobků na domácím trhu zajišťuje. Prohlášení o shodě totiž deklaruje nejen vlastnosti výrobku, ale i posouzení systému výroby, které distributor nemůže ovlivnit. Z tohoto hlediska je nezajímavé, má-li či nemá distributor certifikát jakosti ISO 9001:2001⁷.

Kromě toho existuje určitý problém u zhotovitele obkladu, na který sice nikdo zatím neupozornil, ale který znalec nemůže opominout. Vedle toho, že nemá ve svém živnostenském oprávnění zapsanu výrobu těchto prvků (což by nevadilo, vystupoval-li by jen jako distributor), nemá zapsanu ani řemeslnou živnost **zednictví**, opravňující k provádění obkladu.

To ovšem při uzavírání smlouvy objednatel musel vědět (výpis z obchodního rejstříku firmy ... je součástí smlouvy o dílo) a přesto smlouvu bez výhrad uzavřel⁸. Nejde zde ani tak o technický problém – zdá se, že firma ... tyto výrobky osazovat umí a je o obkladačských pracích informována (a patrně má i dostatek osob, splňujících kriteria Živnostenského zákona v tomto smyslu) - ale o problém právní. S předmětem žaloby (finanční plnění) to patrně přímo nesouvisí, neboť firma .... objednateli dodala určité stavební prvky, které byly na stavbě, se souhlasem objednatele toutéž firmou .... zabudovány a slouží svému účelu, a objednatel nepochybně tyto materiály i práce investorovi vyúčtoval. Jejich nezaplacením zhotoviteli by tak mohlo jít o neoprávněný prospěch objednatele.

Ze shora popsaných příčin považuje znalec za převážného viníka vzniklé poruchy (odpadávání obkladových prvků) hlavního dodavatele stavby, tedy ... a.s. Zhotoviteli lze přičíst při použití zvláštní přísnosti jen vinu v tom, že když znal (po první prohlídce i po prvním nepřevzetí staveniště) nevhodnost podkladu i nepřilíš vstřícnou situaci na stavbě, včetně toho, že ještě měsíc před předáním staveniště nebylo ani postaveno lešení a tedy doba k provedení

---

⁷ Není udivující, že dodržení všech formálních i věcných okolností a požadavků v tak složité organizační a vlastnické struktuře, do které patří .... s.r.o., jejíž ruský jednatel je současně jednatelem dalších 25 společností, mezi nimi .... s.r.o., ... s.r.o., ...s.r.o., není vždy dokonalé a občas něco unikne pozornosti.

⁸ Je předmětem právního posouzení, lze-li v daném případě aplikovat § 49a Obč. zákoníku „Právní úkon je neplatný, jestliže jej jednající osoba učinila v omylu, vycházejícím ze skutečnosti, jež je pro jeho uskutečnění rozhodující, a osoba, které byl právní úkon určen, tento omyl vyvolala nebo o něm musela vědět. Právní úkon je rovněž neplatný, jestliže omyl byl touto osobou vyvolán úmyslně. Omyl v pohnutce právní úkon neplatným nečiní.“

dohodnuté opravy byla neúměrně krátká, nepojal nedůvěru ke způsobu provedení opravy a nevyžadoval od objednatele potvrzení o správnosti či o kontrole provedené opravy, nebo potvrzení, že objednatel trvá na provedení obkladu na předaný podklad, případně si sám, např. sondami, neověřil kvalitu údajně provedené opravy. Pokud vůbec, pak za nadměrnou důvěřivost zhotovitele v činnost objednatele, bylo by možno uvažovat o jistém potrestání zhotovitele jeho spoluúčastí na vzniklé poruše a následné škodě v rozsahu do 20%. Lze též připustit, že firma .... mohla uvést objednatele v omyl používáním nesprávného označení svého výrobku jako „umělý kámen“, pokud posuzování obsahu smlouvy uniklo stavebním odborníkům objednatele a chybou zhotovitele nepochybně bylo také nepředložení formálně správného průkazu shody na dodávané výrobky,

Zadavatel věděl, že tzv. jeskyně bude obložena betonovými obkladovými prvky i v části, kde podklad je tvořen zdivem Porotherm. Věděl, nebo vědět měl (z profesionální odbornosti nebo z technického podkladu zhotovitele), že toto zdivo je třeba opatřit cementovou omítkou na cementový „špric“ namísto omítkou vápennou, a pokud vápennou omítku předepisoval projekt⁹ měl tento nedostatek projektu před jeho převzetím projektantovi vytknout. Tím se ale nezabývá odpovědností projektant, který když navrhuje určitou úpravu povrchu, musí tomu přizpůsobit i úpravu podkladu. Zadavatel byl upozorněn zhotovitelem v dostatečném časovém předstihu na to, že podklad pro obložení betonovými prvky je nevyhovující a zástupci zadavatele byla tato výtka akceptována a byl dohodnut způsob nápravy. Tento dohodnutý způsob byl splněn jen částečně, v části se zdivem byl nevyhovující stav ponechán a překryt tenkou cementovou vyrovnávací vrstvou.

Specifikace škody

Skutečně vzniklá škoda (ať způsobená kýmkoli) sestává z dodávky a montáže části obkladu,¹⁰ postavení lešení k odstranění horní části obkladu, snesení obkladu, vyrovnání zbytků omítky, která na zděném podkladu zůstala (toto jen v případě, že povrch zůstane podle změny projektu pouze omítnut), přistavení kontejnerů pro odpad, a jeho odvoz. Všechny ostatní práce, nárokováné objednatelem jako škoda (včetně takových absurdit jako zahradnické práce) ve skutečnosti škodou nejsou, jde pouze o práce sice iniciované vzniklou poruchou, ale uskutečněné podle změny projektu. Neexistoval žádný faktický důvod provést porušenou část znovu, ale pořádně. Žádný problém by se nemohl při správném provedení vyskytnout. Pokud se úprava povrchu jeskyně provedla potom jinak, šlo jednoznačně o změnu projektu a s opadáním obkladu to nemá nic společného. Jinými slovy za škodu lze považovat pouze marně vynaložené výdaje, které objednateli vznikly výstavbou obkladu, jeho snesením a odstraněním odpadu ze stavby a uvedením předmětné části stěny do původního stavu. Po vyčíslení těchto prací a v případě, že soud rozhodne o částečné vině zhotovitele, je škodou objednatele 80% těchto nákladů a 20% těchto nákladů by měl uhradit zhotovitel. Objednatel naproti tomu dluží zhotoviteli vpředu vyčíslenou částku 377 506.- - 5% zádržného, tedy 358621.- Kč (bez DPH)+ příslušenství.

K otázkám žalovaného na znalce, uvedeným na str. 62 spisu, znalec uvádí:

1. ČSN žádné, z analogie ČSN 73 3450

---

⁹ Znalci se nepodařilo do termínu odevzdání posudku získat od projektantů relevantní podklad v prováděcím projektu o navržené kvalitě omítky na stěnách jeskyně z Porothermu a tak ani nemůže posoudit, šlo-li v tomto směru o pochybení projektanta nebo zhotovitele stavby.

¹⁰ V souladu se zněním objednávky zadavatele na zhotovitele k odstranění části obkladu se předpokládá plocha 100 m², přesné určení odstraněné plochy není problémem přesně změřit.

2. Montážní postup je předepsán Aplikačními podmínkami výrobce a je v souladu s normou ČSN 73 3450
3. Nejsou, kromě pečlivého provedení
4. Cementová malta
5. Podle výrobce lepidla
6. Byla, patrně v dostatečném rozsahu
7. Standardně se provádí pouze vizuální posouzení včetně namátkového posouzení povrchové tvrdosti, neprašnosti a neodutosti. Podrobnější zkoušky může provádět subdodavatel podkladu na vyžádání objednatele. Podrobné zkoušky částí díla, provedených jiným subjektem, mohou být prováděny jen na přímé vyžádání (objednávku) objednatele a za úhradu.
8. Při dostatečné zkušenosti ano. Při pochybnostech má subdodavatel obkladů upozornit na nevhodnost podkladu objednatele
9. viz ad 8)
10. Ne
11. Po upozornění objednatele na nevhodný podklad subdodavatelem, a jestliže podklad byl proveden podle projektu, je věcí objednatele zahájit konzultace s projektantem, resp. vedoucím projektu, přítomným na stavbě. V případě potřeby musí navrhnout náhradní řešení iniciativně projektant
12. Ano

Z á v ě r

1. Příčinou opadávání obkladu je nevhodná podkladová omítka, opatřená jen tenkou zpevňující vrstvou, která ani sama nemohla spolehlivě držet na jádrové vápenné (a nekvalitní) omítce

2. Pokud v „jeskyni“ nebyla projektem navržena pro opatření povrchu obkladem (jakýmkoli) cementová jádrová omítka příslušného složení a případně s doplňkovými úpravami (např. vyškrabání vápenné malty ze spár zdiva, „našpicování“ povrchu zdiva cementem, vhodná penetrace), jde o chybu projektu, byla-li projektem navržena, jde o chybu objednatele.

3. Morálně-technickou chybou zhotovitele bylo, že přes zjištěné náznaky nekvalitního provedení podkladu a málo vstřícné chování objednatele se spolehl na jeho ujištění, že podklad je podle dohody upraven. Za to jej lze potrestat přisouzením určité části viny, kterou znalec odhaduje na max. 20% nákladů na odstraněný obklad. Chybný byl též návrh zhotovitele, že by provedl vyrovnání vápenné omítky lepidlem sám. Pokud by to bylo objednatelem odsouhlaseno, a zhotovitel by to provedl, došlo by ke stejné destrukci a plnou odpovědnost by pak nesl zhotovitel.

4. Vážnou chybou je, že obklad nebyl řádně vyspárován. Z podkladů se zdá, že to byl záměr (a chyba) projektanta. Tato chyba zůstává i v případě obkladu, ponechaném na místě (spodní část)

5. Dodavatel obkladu neměl (a dosud nemá) živnostenské oprávnění ani pro výrobu obkladových betonových prvků, ani pro provádění obkladu. Výrobu betonových prvků zajišťuje spřízněná firma .... s.r.o., která má k tomu jak živnostenské oprávnění, tak příslušné certifikáty. Oprávnění k výrobě má také další spřízněná firma ..... s.r.o.; zda má i platnou certifikaci není znalci známo. Není ani jasné, která s obou firmami betonové prvky zhotovitelství firmě dodávala

6. Většinu nárokovaných škod objednatelem nelze považovat za škodu, vzniklou odstraněním horní části obkladu po zjištění nedostatečné soudržnosti s cihelným podkladem. Za škodu by bylo možno považovat pouze náklady na uvedení předmětné části stavby do původního stavu, případně uplatněné sankce za nedodržení sjednaných termínů ze strany investora. Neexistuje žádný technický důvod, proč by nemohl být obklad betonovými prvky na danou konstrukci úspěšně aplikován, pokud by byly dodrženy požadované prováděcí podmínky. Pokud rozhodnutím objednatele, projektanta či investora se úprava povrchu „jeskyně“ po odstranění části obkladu změnila, všechny činnosti s tím spojené jsou novými úpravami a náklady na ně nijak nesouvisí s odstraněním části obkladu.

Richard A. B a r e š